

Onderwerp Regeling melden vermoeden misstand gemeente Haarlem 2019	
Nummer	2019/12165
Portefeuillehouder	Wienen, J.
Programma/beleidsveld	6.2 Gemeentelijk bestuur
Afdeling	CC
Auteur	Kingma, E.C.M.
Telefoonnummer	0235113042
Email	ekingma@haarlem.nl
Kernboodschap	De gemeentelijke procedure voor het melden van vermoedens van misstanden is gewijzigd. Hierdoor moet de Regeling waarin de procedure is vastgelegd, worden aangepast. Ook het Onderzoeksprotocol dat bij de Regeling behoort moet worden aangepast met technische wijzigingen.
Behandelaar voor commissie	Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de commissie. Het college besloot op 6 november 2018 de gewijzigde 'Regeling melden vermoeden misstand' ter advisering aan de commissie Bestuur aan te bieden. De commissie heeft op 13 december 2018 advies gegeven. Het college kan nu de Regeling in definitieve vorm vaststellen en ter informatie aan de commissie sturen.
Relevante eerdere besluiten	'Regeling melden vermoeden misstand gemeente Haarlem 2018' (2018/525889) in college van 6 november 2018 en commissie Bestuur van 13 december 2018
Besluit College d.d. 12 februari 2019	Het college van burgemeester en wethouders, Besluit: 1. De 'Regeling melden vermoeden misstand gemeente Haarlem 2019' en het 'Onderzoeksprotocol vermoeden misstand gemeente Haarlem 2019' vast te stellen. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

De Wet Huis voor klokkenluiders verplicht tot het vaststellen van een procedure voor het omgaan met het melden van een vermoeden van een misstand binnen zijn organisatie. Per 1 januari 2016 is de 'Regeling Integriteitsmeldingen gemeente Haarlem' van kracht geworden. Op basis van deze Regeling is een Meldpunt Integriteit ingesteld en zijn de vertrouwenspersonen mede belast met het onderwerp integriteit. Inmiddels is de gemeentelijke procedure voor de omgang met integriteitsmeldingen op onderdelen gewijzigd. Als een gevolg hiervan moet de Regeling worden aangepast. Het bijbehorend Onderzoeksprotocol moet in technische zin worden aangepast.

2. Besluitpunten college

Het college van burgemeester en wethouders stelt de 'Regeling melden vermoeden misstand gemeente Haarlem 2019' en het 'Onderzoeksprotocol vermoeden misstand gemeente Haarlem 2019' vast.

3. Beoogd resultaat

Formele vaststelling van de gemeentelijke regeling voor de omgang met meldingen van vermoedens van misstanden, waardoor deze rechtskracht krijgt en uitgevoerd kan worden.

4. Argumenten

De door het college voorgestelde Regeling is door de commissie Bestuur akkoord bevonden
Advisering door de commissie Bestuur heeft niet geleid tot wijzigingen in de voorgestelde Regeling zelf. Mede naar aanleiding van advisering door de OR zijn wel enkele ondergeschikte tekstuele wijzigingen doorgevoerd.

De meldprocedure is op onderdelen gewijzigd waardoor de onderliggende regeling en het bijbehorend onderzoeksprotocol dienen te worden aangepast

Gedurende de 3 jaar dat er nu wordt gewerkt met een in een regeling vastgelegde gemeentelijke procedure voor de omgang met meldingen van vermoedens van misstanden (integriteitsschendingen) hebben zich op onderdelen wijzigingen voorgedaan waardoor de regeling moet worden aangepast. Ook zijn gaandeweg de nodige ervaringen opgedaan met meldingen en andere inzichten ontstaan over aanscherping en aanpassing van de meldprocedure.

De belangrijkste wijzigingen zijn in het collegebesluit van 6 november 2018 (2018/525889) al opgenomen maar worden hier voor de goede orde kort herhaald, waarbij op bepaalde onderdelen wordt ingegaan op door de commissie Bestuur gegeven adviezen.

Vermoedens van misstanden

In de aangepaste regeling wordt beter aangesloten bij de terminologie van de Wet Huis voor klokkenluiders, waarop de regeling is gebaseerd. Zo wordt gesproken over 'melden vermoeden misstand' in plaats van 'integriteitsmelding'. Daarbij aansluitend zijn, gebaseerd op de Wet Huis voor klokkenluiders, twee randvoorwaarden toegevoegd bij het aanmerken van een bepaalde misstand als meldingswaardig, namelijk er moeten redelijke gronden zijn voor het gemelde vermoeden en als gevolg van de misstand moet het maatschappelijk belang in het geding zijn of gevaar dreigen voor volksgezondheid, veiligheid personen, aantasting milieu of goed functioneren van de openbare dienst. De categorieën van misstanden zijn limitatief gerubriceerd en opgenomen bij de begripsbepalingen.

Hierdoor wordt ook voorkomen dat allerlei verschillende handelingen als integriteitskwestie worden geduid waar dat mogelijk helemaal niet ter zake is (zogenoemd: integritisme). Slechts kwesties die over bepaalde misstanden met een zekere impact gaan, vallen onder de meldmogelijkheid.

Meldpunt Integriteit

Het Meldpunt Integriteit is nu een commissie bestaande uit functionarissen van de gemeente Haarlem. Soms is het voor de meldpuntleden lastig om meldingen te behandelen die zijn gericht tegen collega's. Ook de tijdsinvestering die met deze taak gepaard gaat is voor de meldpuntleden bij tijd en wijle een probleem, nu zij het meldpuntwerk naast hun reguliere functie uitvoeren. Het college heeft om die redenen ervoor gekozen om het Meldpunt extern te beleggen en mensen van buiten de ambtelijke organisatie aan te wijzen om deze taak voor hun rekening te nemen. Een interne functionaris vervult de rol van coördinator integriteit en deze functionaris treedt ondermeer op als contactpersoon voor het externe Meldpunt.

De commissie Bestuur heeft geadviseerd om meerdere leden voor het externe Meldpunt te benoemen. Dit advies zal het college volgen. Er zullen in ieder geval twee externe leden worden geworven, die elkaar ook kunnen vervangen bij afwezigheid. Mogelijk wordt een derde plaatsvervangend lid aangetrokken.

De suggestie vanuit de commissie Bestuur dat de extern te benoemen leden van het Meldpunt Integriteit door de raad worden benoemd wordt niet gevolgd. Het gaat hier immers om een Regeling van het college en een extern Meldpunt dat onder de verantwoordelijkheid van het college werkt. Leden worden dan ook door het college benoemd. Het profiel voor de aan te trekken externe leden wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Wie kan melden

Op verzoek van de raad is in 2016 mogelijk gemaakt dat ook burgers meldingen kunnen doen bij het Meldpunt.

Meldingen in de afgelopen 3 jaar laten een beeld zien waarin burgers zich beklagen over handelen van de gemeente, waarvoor in feite de reguliere klachtbehandeling een meer aangewezen weg is. Ook omdat de klachtbehandeling zoals geregeld in de Algemene wet bestuursrecht een met wettelijke waarborgen omklede procedure biedt, waarbij naast een interne voorziening bij de gemeente ook bij een onafhankelijke externe klachtinstantie (in het geval van Haarlem: de Nationale ombudsman) grieven over het optreden van de gemeente aan de orde kunnen worden gesteld. Deze externe gang heeft de burger bij de gang naar het Meldpunt Integriteit niet.

Vanwege deze met wettelijke waarborgen omklede klachtenprocedure en in het bijzonder het feit dat de klachtbehandeling de burger in kwestie ook een tweede, onafhankelijke klachtmogelijkheid biedt, wordt geconcludeerd dat burgers beter de reguliere klachtenprocedure doorlopen. Binnen die klachtbehandeling kunnen vermoedens van misstanden aan de orde komen. De klachtencoördinator is in dat geval de aangewezen functionaris om het Meldpunt Integriteit in te schakelen. Burgers kunnen niet langer rechtstreeks melden bij het Meldpunt Integriteit.

Het college draagt er zorg voor dat de gemeentelijke klachtencoördinator (waarvoor de afdelingsmanager Juridische Zaken wordt aangewezen) en de interne functionaris die als coördinator integriteit optreedt, in nauw overleg met elkaar beoordelen of klachten van burgers vermoedens van misstanden, als bedoeld in de Regeling melden vermoeden misstanden, bevatten. De gemeentesecretaris/algemeen directeur wordt bij deze beoordeling betrokken. Als er sprake is van een vermoeden van een misstand, wordt deze door de klachtencoördinator aangemeld bij het Meldpunt Integriteit. De klachtencoördinator geldt dan als melder en houdt zodoende zicht op de nodige afstemming met andere aspecten rondom de ingediende klacht.

Regeling betreft alleen medewerkers

Onder de oude regeling konden meldingen over zowel ambtenaren als bestuurders worden ingediend. In een aantal gevallen zijn meldingen ontvangen die zich tegen (voormalige) bestuurders richtten. De ervaring in die kwesties leert dat het raadzaam is om een aanpak te kiezen die specifiek voor collegeleden is bedoeld. Een vermeende schending van de bestuurlijke integriteit is namelijk al snel onderwerp van politiek debat en vraagt om een omgang op een ander niveau en op maat gesneden behandeling van een ontvangen signaal. Het Meldpunt Integriteit zal zich beperken tot meldingen gericht tegen medewerkers.

Regeling integriteit burgemeester en wethouders

De commissie Bestuur heeft terecht geconstateerd dat er nog geen Regeling is gemaakt die voorziet in de behandeling van meldingen gericht tegen bestuurders (burgemeester en wethouders). Het college zal zo spoedig mogelijk een voorstel voor zo'n Regeling aan het seniorenconvent en aansluitend aan de commissie Bestuur voorleggen. De raad is bevoegd orgaan om de regeling vast te stellen.

Geen onderzoek

In artikel 11 zijn voorwaarden opgenomen voor het instellen van een onderzoek. Door het opnemen van deze voorwaarden wordt bereikt dat kennelijk ongegronde meldingen en meldingen over te geringe feiten niet onnodig worden onderzocht. Ook als andere procedures gelden (klachten, bezwaren, beroepen), als een kwestie al is onderzocht of door een rechterlijke instantie is afgedaan, bestaat de mogelijkheid om de melding niet inhoudelijk te onderzoeken.

Toegevoegd is dat een onderzoek kan worden gestaakt als de melder de vertrouwelijkheid schendt of onvoldoende medewerking verleent.

Informatie en openbaarheid

In artikel 12 zijn bepalingen opgenomen hoe wordt omgegaan met de informatieverstrekking rondom meldingen. Dit analoog aan hoe dit voor het extern meldpunt Huis voor klokkenluiders bij wet is geregeld.

Onderzoeksprotocol

Het onderzoeksprotocol dat bij de regeling hoort moet in technische zin worden aangepast, voornamelijk wat betreft gebruikte terminologie.

Toezicht door de raad op de uitvoering van de Regeling gebeurt door middel van het jaarlijkse integriteitsjaarverslag en de met de raad afgesproken werkinstructie rondom actieve informatieplicht

De commissie Bestuur wil toezicht houden op de uitvoering van de Regeling melden vermoeden misstand. Hiertoe biedt het college jaarlijks een integriteitsjaarverslag aan.

Met de raad is in de vorm van een werkinstructie afgesproken wanneer het college de raad actief informeert over integriteitsmeldingen. Deze werkinstructie is nog steeds actueel en behoeft geen aanpassing.

Het college zal binnenkort in het seniorenconvent bespreken op welke wijze kan worden ingegaan op de suggestie die eerder vanuit de commissie Bestuur is geopperd om vanuit de raad een commissie samen te stellen van een aantal raadsleden die op meer detailniveau door het college worden geïnformeerd over afgewikkelde integriteitsdossiers.

5. Risico's en kanttekeningen

N.v.t.

6. Uitvoering

Na vaststelling van de Regeling en het bijbehorend Onderzoeksprotocol kunnen externe leden voor het Meldpunt Integriteit worden benoemd. Werving en selectie van externe leden zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2019 zijn afgerond, waarna het externe Meldpunt per 1 april 2019 van start kan gaan.

Na benoeming van de externe leden, hopelijk dus per 1 april 2019, wordt de Regeling en het bijbehorend Onderzoeksprotocol gepubliceerd in het digitale gemeenteblad, waarna deze in werking treedt (dag na bekendmaking). De huidige Regeling Integriteitsmeldingen en het daarbij behorende Onderzoeksprotocol komen tegelijkertijd met de inwerkingtreding van de nieuwe Regeling te vervallen. De nieuwe Regeling zal intern worden gecommuniceerd via InSite+ en is voor medewerkers toegankelijk op de Personeelswijzer op InSite+. Conform de aanbeveling van de OR zullen informatiefolders worden ontwikkeld voor medewerkers die een melding willen doen en voor medewerkers tegen wie een melding wordt ingediend. Managementverantwoordelijken binnen de organisatie worden begeleid bij het signaleren en voorkomen van misstanden en hoe zaken te bespreken met medewerkers. Dit kan jaarlijks, bijvoorbeeld in het managementforum en via het leiderschapsontwikkeltraject.

7. Bijlagen

'Regeling melden vermoeden misstand gemeente Haarlem 2019'

'Onderzoeksprotocol vermoeden misstand gemeente Haarlem 2019'

Profiel externe leden Meldpunt Integriteit